

їх прав, забезпечення прав дітей, зокрема фіксація випадків незаконного виведення українських дітей окупантами на територію Російської Федерації з метою їх усиновлення); право на правову допомогу; свобода мирних зібрань та об'єднань. Варто звернути увагу, що актуальність забезпечення органами поліції саме окресленого переліку прав людини зумовлена тим фактом, що саме вони переважно порушуються під час воєнного стану внаслідок ведення активних бойових дій, окупації окремих регіонів та населених пунктів. Проте, звісно ж, це не виключає необхідності охорони та захисту тих прав громадян, що порушуються внаслідок вчинення так би мовити «стандартних» адміністративних та кримінальних правопорушень (тобто тих правопорушень, що вчинювалися і у мирний час). Звісно, що кількість таких правопорушень істотно зменшилася, що зумовлено низкою об'єктивних факторів: введенням комендантської години, наявністю блокпостів, збільшенням кількості присутності поліцейських та військовослужбовців у громадських місцях, велика кількість переміщених осіб тощо.

Зважаючи на викладене, вважаємо за доцільне окреслити пріоритетні напрями діяльності органів поліції щодо забезпечення прав громадян під час воєнного стану, виникнення яких зумовлено саме дією даного правового режиму, введенного у результаті повномасштабного вторгнення на територію нашої держави:

- 1) фіксація та кваліфікація воєнних злочинів в Україні;
- 2) розслідування воєнних злочинів в умовах активних бойових дій;
- 3) розмінування територій та будівель;
- 4) охорона публічного порядку та забезпечення публічної безпеки;
- 5) виявлення випадків вчинення протиправних дій відносно дітей;
- 6) використання сучасних інформаційних технологій, систем та засобів захисту інформації;
- 7) психологічне забезпечення діяльності органів поліції в умовах воєнного стану та надання поліцейськими первинної психологічної допомоги різним категоріям громадян.

Варто зазначити, що ефективність реалізації вказаних напрямів діяльності органів поліції щодо забезпечення прав людини під час воєнного стану вимагає оновлення існуючих механізмів взаємодії Національної поліції з громадськістю, органами державної влади, військовими адміністраціями, органами місцевого самоврядування, журналістами, волонтерами та міжнародними організаціями. У результаті це дозволить покращити якість правоохоронних послуг та розв'язати значну кількість безпекових проблем.

Вадим Володимирович ВОСКОБОЙНИКОВ,

аспірант Харківського національного університету внутрішніх справ

Науковий керівник:

Ольга Ігорівна БЕЗПАЛОВА,

доктор юридичних наук, професор,

заслужений діяч науки і техніки України,

завідувач кафедри поліцейської діяльності та

публічного адміністрування факультету № 3

Харківського національного університету внутрішніх справ;

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-2886-695X>

ОСОБЛИВОСТІ ПІДТРИМКИ ТА РОЗВИТКУ БІЗНЕСУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ В УКРАЇНІ

Запровадження 24 лютого 2022 року на всій території України правового режиму воєнного стану зумовило необхідність запровадження особливого порядку діяльності орга-

нів державної влади, військового командування, військових адміністрацій та органів місцевого самоврядування, забезпечення належного функціонування усіх сфер життєдіяльності суспільства. Особливої увагу потребує сфера національної економіки, оскільки саме завдяки забезпеченню економічної стійкості держави можливо залучити якомога більше ресурсів для боротьби з ворогом та забезпечити перемогу у воєнному протистоянні.

Слід зазначити, що з початку ведення воєнних дій спостерігається істотне зниження ефективності функціонування державного сектору економіки, що зумовлено, зокрема: зупинкою роботи підприємств в зоні активних бойових дій внаслідок їх часткового або повного руйнування (маріупольські комбінати ім. Ілліча та «Азовсталь», а також «Запоріжсталь», «Арселор Міттал Кривий Ріг»); блокадою морських портів, що негативно вплинула на рівень експорту (пшениці, олії, залізної руди); зупинкою транспортного сполучення у зонах активних бойових дій та повною відміною авіаційного сполучення; руйнацією системи логістичного забезпечення постачань окремих компонентів виробництв; зміною структури попиту та виробництва; втратою ринків збуту та постачання; зниженням податкових надходжень; падінням ВВП країни та дефіцитом бюджету тощо. Як наслідок, наведені вище фактори негативного вплинули на споживчу спроможність населення через втрату робочих місць та істотне зниження рівня доходів (у більшості випадків втрати джерел доходів взагалі). Така ситуація вимагає від держави вироблення комплексу заходів, спрямованих на створення умов для функціонування економіки в умовах війни, орієнтованих, у першу чергу, на збереження і відновлення промисловості, виробництва та робочих місць, підтримку купівельної спроможності та внутрішнього попиту, забезпечення макроекономічної стабільності, запровадження державної підтримки та створення пільгових умов для функціонування малого та середнього бізнесу.

Необхідно зазначити, що функціонування малого та середнього бізнесу здійснює безпосередній вплив на стан розвитку економічної та фінансової системи держави. Відповідно до Закону України «Про розвиток та державну підтримку малого і середнього підприємництва в Україні» від 22 березня 2012 року державна політика у цій сфері має бути спрямована на: 1) створення сприятливих умов для розвитку малого і середнього підприємництва; 2) забезпечення розвитку суб'єктів малого і середнього підприємництва з метою формування конкурентного середовища та підвищення рівня їхньої конкурентоспроможності; 3) стимулювання інвестиційної та інноваційної активності суб'єктів малого і середнього підприємництва; 4) сприяння провадженню суб'єктами малого і середнього підприємництва діяльності щодо просування вироблених ними товарів (робіт, послуг), результатів інтелектуальної діяльності на внутрішній і зовнішній ринки; 5) забезпечення зайнятості населення шляхом підтримки підприємницької ініціативи громадян. Звісно, що в умовах введення правового режиму воєнного стану вказані напрями державної політики не втрачають своєї актуальності та значущості, проте потребують свого доповнення та коригування з урахуванням загроз економічній безпеці держави в цілому.

Таким чином, на нашу думку, з метою забезпечення підтримки та розвитку бізнесу в Україні в умовах запровадження правового режиму воєнного стану особливої актуальності набувають такі заходи:

- сприяння реалізації донорських програм та приватних ініціатив, орієнтованих на підтримку підприємців в умовах війни та збереження робочих місць;
- запровадження спільних програм фінансово-кредитної підтримки малого та середнього бізнесу місцевих органів влади та органів місцевого самоврядування у взаємодії із Фондом розвитку підприємництва;
- покращення логістичної складової, завдяки чому стане можливим відновити розірвані логістичні ланцюги постачання та налагодити комунікацію українських виробників та підприємців не лише на території нашої держави, а й за кордоном;

– забезпечити державну підтримку підприємств, продукція яких орієнтована на потреби населення, виробництво критично важливих товарів та послуг, у першу чергу, будівництво модульних містечок для переселенців, відновлення пошкоджених будинків, меблеве виробництво, аграрний сектор, фармацевтичний сектор, виробництво одягу та взуття;

– передбачити додаткове фінансування, дотації, гранти та мікрогранти для підприємців, що втратили свій бізнес в зоні ведення активних бойових дій, на тимчасово окупованих територіях та передбачити особливий (пільговий) механізм відновлення бізнесу в інших регіонах держави;

– розробити з урахуванням безпекової складової механізм евакуації підприємств із зони бойових дій, перевезення виробничих потужностей та працівників;

– спростити проходження митного контролю для сировини та матеріалів, які потрібні для виробництва українських товарів, та скасувати ввізні мита на них;

– зважаючи на те, що ефективне функціонування бізнесу приєє своєчасному наповненню державного бюджету, доцільно переглянути практику масового призову громадян з мобілізаційного та громадянських резервів, що працюють на підприємства стратегічного значення;

– переглянути законодавство в частині працевлаштування та звільнення працівників, створення умов для якісної дистанційної роботи та належної оплати праці;

– надання пільг підприємцям за працевлаштування внутрішньо переміщених осіб;

– здійснення державного контролю за ціноутворенням на ринку нерухомості, зокрема щодо обґрунтованого формування цін на оренду нерухомості та сплати комісії агентствам нерухомості;

– запровадження механізмів інформаційної підтримки представників бізнесу в межах територіальних громад тощо.

Підсумовуючи викладене вище, хотілося б наголосити на важливості створення умов для реалізації представниками бізнесу свого підприємницького потенціалу, що набуває особливої значущості під час дії воєнного стану по всій території держави, оскільки це дозволить зберегти економічний потенціал України, створити передумови для виникнення нових робочих місць. У свою чергу це стане якісним фундаментом для післявоєнного відновлення нашої держави та зміцнення потужностей підприємств в умовах галузевої трансформації бізнесу.

Ігор Дмитрович ГАВРИЛЮК,

аспірант відділу організації освітньо-наукової підготовки
Харківського національного університету внутрішніх справ

ПРЕДМЕТ КОРУПЦІЙНИХ ЗЛОЧИНІВ, ПОЄДНАНИХ З ОТРИМАННЯМ НЕПРАВОМІРНОЇ ВИГОДИ, ЯК ЕЛЕМЕНТ КРИМІНАЛІСТИЧНОЇ ХАРАКТЕРИСТИКИ

Корупційні злочини, поєднані з отриманням неправомірної вигоди, – це суспільно небезпечні, кримінально карані діяння, які вчиняються спеціальним суб'єктом шляхом використання наданих йому службових повноважень чи пов'язаних з ними можливостей з метою одержання неправомірної вигоди або прийняття такої вигоди для себе чи інших осіб [1]. Указаний різновид кримінальних правопорушень завдає значної шкоди суспільним інтересам, оскільки «підривають авторитет і порушують встановлений порядок функціонування та нормальну діяльність органів державного апарату, апарату місцевого